

Titulació	Tipus	Curs
Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	OP	4

Professor/a de contacte

Nom: Esteve Dot Jutglà

Correu electrònic: esteve.dot@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha cap requisit específic per cursar aquesta assignatura.

Objectius

Aquest curs ofereix una aproximació al desenvolupament local i territorial des de la realitat que imposa per al territori i la seva població els reptes actuals des de la crisi climàtica i mediambiental, les creixents desigualtats en la distribució de la riquesa; i el rol de les noves tecnologies i la intel·ligència artificial.

El curs té tres objectius principals: 1) examinar el concepte de desenvolupament en general i desenvolupament local/regional des de diferents teories i pràctiques, 2) comprendre la dinàmica de l'economia local dins dels condicionants imposats pels canvis econòmics, mediambientals i energètics, 3) explorar nous models econòmics recents que plantegen el desenvolupament local des d'un posicionament ètic i eco-centrat. Les classes combinaran format teòric, pràctic i de discussió.

Resultats d'aprenentatge

1. CM22 (Competència) Dur a terme un projecte de recerca original basat en la lectura obligatòria de textos bàsics sobre teories en desenvolupament local i experiències pràctiques.
2. CM23 (Competència) Elaborar propostes d'acció i intervenció al territori que abordin problemes sociodemogràfics i ambientals.
3. KM36 (Coneixement) Enumerar els plantejaments teòrics i conceptuals en referència a l'habitatge, la mobilitat i el desenvolupament local i territorial.

Continguts

- 1) El concepte de desenvolupament local. Orígens, evolució i nova formulació,
- 2) Teories i models de desenvolupament local,

- 3) L'economia social,
- 4) Els factors de desenvolupament local i els agents,
- 5) El desenvolupament local lligat al turisme: experiències, oportunitats i deficiències,
- 6) El desenvolupament local lligat a la economia del coneixement i la ciutat intel·ligent: experiències, oportunitats i deficiències,
- 7) El desenvolupament local i el canvi climàtic,
- 8) El rol del sector públic en el desenvolupament local,
- 9) Desenvolupament territorial i sostenibilitat,
- 10) Programes de suport al desenvolupament local PADL i AODL.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	31,5	1,26	
Pràctiques	9	0,36	
Sortides	8	0,32	
Tipus: Supervisades			
Realització d'exercicis i projecte d'investigació	20	0,8	
Tutories	5	0,2	
Tipus: Autònomes			
Estudi	15	0,6	
Lectures	20	0,8	
Projecte	40	1,6	

Les classes teòriques sobre conceptes i elements teòriques es complementaran amb el treball sobre projectes reals de recerca, la qual cosa permetrà els estudiants reflexionar sobre els problemes i les dificultats que planteja el desenvolupament local.

Els estudiants hauran de construir de forma paral·lela a les sessions de docència un projecte de recerca original com a part del procés de formació en aquesta assignatura. Serà obligatòria la lectura d'una sèrie de textos bàsics sobre teories en desenvolupament local i experiències pràctiques.

El procés d'aprenentatge i adquisició de competències serà supervisat pel professor a través de tutories individuals i/o de grup. El professorat de l'assignatura estarà a disposició dels alumnes per a resoldre els dubtes i seguir l'evolució de l'esmentat procés d'aprenentatge i adquisició de competències de l'alumnat.

En les sortides de camp s'aplicarà el Protocol de Sortides de Camp de la Facultat. L'alumnat tindrà accés a documentació específica sobre seguretat en activitats desenvolupades fora del campus de la UAB que caldrà conèixer i acceptar.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats a fer a classe i participació a classe	10	0	0	CM22, CM23, KM36
Examen	40	1,5	0,06	KM36
Exercicis pràctics obligatoris individuals	20	0	0	CM22, CM23, KM36
Informe treball de camp	10	0	0	CM22, CM23, KM36
Treball de curs en grup	20	0	0	CM22, CM23, KM36

L'avaluació de l'assignatura es basarà en l'avaluació continuada del procés d'adquisició de coneixements i competències per part de l'alumne i constarà de:

- Examen final (40% nota)
- Informe de treball de camp (10%)
- Assistència a classe, discussió i participació en les tasques que es proposin a classe (10%)
- Elaboració projecte de recerca i presentació a classe (20%)
- Realització d'exercicis pràctics obligatoris. Aquests s'hauran de realitzar de manera individual i en l'horari de classe. Els exercicis comporten el lliurament d'un document per a l'avaluació (20%).

L'examen final s'haurà d'aprovar per poder tenir dret a que la resta de qualificacions siguin considerades.

La sortida de camp és obligatòria.

Programació d'exàmens i lliurament d'activitats:

Les dates de realització d'exàmens i de lliurament d'activitats seran comunicades a l'alumnat amb antelació suficient, sense opció a ser modificades individualment (tret de casos excepcionals i sempre convenientment justificats). Els estudiants Erasmus que demanin avançar un examen han de presentar al professor/a un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

La data de l'examen de recuperació serà establerta per la Facultat de Filosofia i Lletres i és inamovible.

Revisió de qualificacions:

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professorat informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Recuperació:

Per optar a recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total.

Aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats no són recuperables.

Alumnat no avaluable:

L'estudiant rebrà la qualificació de 'no avaluable' sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació. En cas que no es realitzi una activitat d'avaluació la nota obtinguda per aquella activitat serà de 0, no serà reavaluable i així constarà en la mitjana ponderada.

Plagi o conducta fraudolenta:

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" a: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.

Ús de la IA:

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Avaluació Única:

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Bibliografia

S'afegirà bibliografia complementària durant el curs.

Bibliografia opcional:

ALBURQUERQUE, Francisco (2013) "Economía del Desarrollo y Desarrollo Territorial"
<http://www.delalburquerque.es/images/subidas/E%20Desarrollo%20y%20Desarrollo%20Territorial%203.0.pdf>

BLAKELY Eduard J. and BRADSHAW, Ted K. (2003) Planning Local Economic Development. London: Sage Publications.

CASELLAS, Antònia (2018) "Nous Reptes, Reflexions i Propostes per un Desenvolupament Local Sostenible" Col·lecció Eines. Elements d'Innovació i Estratègia. Diputació de Barcelona. 21p.
<https://www1.diba.cat/liblioteca/pdf/60118.pdf>

CASELLAS, Antònia (2014) "Desenvolupament local i territori. Del creixement indiscriminat a la viabilitat social i econòmica" Diputació de Barcelona. Àrea de Desenvolupament Econòmic Ocupació.
<http://www1.diba.cat/liblioteca/pdf/54052.pdf>

CASELLAS, A. (2010). La geografía crítica y el discurso de la sostenibilidad: perspectivas y acciones. DAG 56/3, 575-583.

ESTELA, Oriol (2020) Repensar las agencias de desarrollo económico local en la crisis de la covid-19. Asamblea general de Redel.

GIBSON-GRAHAM Julie Katherine, CAMERON, Jenny and HEALY, Stephan (2017) Retomenos la economía. Una guía ética para transformar nuestras comunidades. Bogotá: Editorial Pontificia Universidad Javeriana

GIBSON-GRAHAM Julie Katherine and ROELVINK, Gerda (2010) "An Economic Ethics for the Anthropocene". Antipode, 41(s1), p. 320-346.

POLI, Corrado (2010) "Sustainable Development: from Fallacy to Fraud", Human Geography. A new Radical Journal, Vol. 3 ,2, p. 63-82.

PER A CONSULTAR:

1. Pallares-Barbera, M. & Salom-Carrasco, J., 2022. RETOS GLOBALES: EL DESARROLLO LOCAL. In GEOGRAFÍA ECONÓMICA. Fundamentos, agentes y procesos. Valencia (Spain). Valencia (Spain): Tirant Humanidades, pp. 463-476.
2. Alonso Logroño, P., et al., 2022. GEOGRAFÍA ECONÓMICA. Fundamentos, agentes y procesos, Valencia (Spain): Tirant Humanidades.
3. Pallares-Barbera, M. & Sánchez-Hernández, J.L., 2022. Nuevas fronteras en el espacio económico. Economía social y economías alternativas. New frontiers in economic space. Social economy and alternative economies. Documents d'Anàlisi Geogràfica, 68 (3) , pp. 505-518.
4. Dot, E. & Pallares-Barbera, M., 2017. [The economic reactivation of the surroundings of Can Batlló \(Barcelona\) based on the social economy. La reactivación económica del entorno de Can Batlló \(Barcelona\) a partir de la economía social. https://doi.org/10.15366/ntc.2017](https://doi.org/10.15366/ntc.2017). XXV Congreso de la Asociación de Geógrafos Españoles, 1, pp. 1035-1044.
5. Pallares-Barbera, M. & Jutglà, E.D., 2017. [Urban transitions: Replacing traditional work practices in traditional workspaces](#). In Urban Studies Foundation Seminar Series: Reconceptualising Urban Landscapes of Work. 20-21 April. University of Portsmouth.
6. Dot, E. & Pallares-Barbera, M., 2016. [Espacios económicos emergentes en Barcelona a partir de la economía social. El Poblenou y Sants, 2008-2015](#). VII Jornadas de Geografía Económica, 6-8 de Julio. Asociación de Geógrafos Españoles, Grupo de Geografía Económica, 1, pp. 57-63.
7. Dot, E. & Pallares-Barbera, M., 2016. [Espacios económicos emergentes en Barcelona a partir de la economía social. El Poblenou y Sants, 2008-2015](#). In VII Jornadas del Grupo de Trabajo de Geografía Económica. Asociación de Geógrafos Españoles. Universidad de Santiago de Compostela. Universidad de Santiago de Compostela, pp. 1-6.
8. Dot-Jutglà, E. & Pallares-Barbera, M., 2015. [Patrimonio industrial, revitalización económica y compacidad urbana en el Poblenou22@Barcelona ¿un nuevo modelo Barcelona?](#). Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles, 69, pp. 9-35.
9. Pallares-Barbera, M. & Vera, A., 2015. [El Berguedà un medi innovador resilient: passat, present i futur](#). Revista Erol, Depósito legal: B-17569-1982, ISSN: 02 12-445, 125, pp. 32-35.
10. Pallares-Barbera, M., 2010. [How to change in difficult times? Advantages and disadvantages in the competitive Barcelona and symbolic economy \(Com canviar quan els canvis són difícils? Avantatges i desavantatges de la Barcelona competitiva des de l'economia simbòlica\)](#). Treballs de la Societat Catalana de Geografia, 69, pp. 229-245.
11. Tulla, A., Pallares-Barbera, M. & Vera, A., 2009. [Naturbanization and Local Development in the mountain areas of the Catalan Pyrenees](#). In Naturbanization. New identities and processes for rural-natural areas. Leiden, Netherlands: 265. Leiden, Netherlands: 265: Taylor & Francis Group, Publishers, pp. 75-92.
12. Pallares-Barbera, M., et al., 2007. [ACTIVIDADES ECONÓMICAS Y NATURBANIZACIÓN EN EL ENTORNO DE LOS PARQUES NATURALES DEL "CADÍ- MOIXERÓ" Y DEL "ALT PIRINEU" \(PIRINEO CATALÁN\)](#). In Espacios Naturales protegidos / Les espaces naturels protégés. Baeza (Seville). Baeza (Seville): Asociación de Geógrafos Españoles, pp. 543.

13. Pallares-Barbera, M., Tulla, A.F. & Vera, A., 2004. [**Spatial loyalty and territorial embeddedness in the multi-sector clustering of the Berguedà region in Catalonia \(Spain\)**](#). *Geoforum*, 35 (5), pp. 635-649.
14. Pallares-Barbera, M., 2004. [**Innovation, networks and flows in the study of the territory \(Innovación, redes y flujos en el estudio del territorio\)**](#). *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, 57, pp. 159-180.
15. Tulla, A., Vera, A. & Pallares-Barbera, M., 2003. [**Local development, socioeconomic and natural externalities in mountain areas. ISBN: 80-86377-09-1**](#). In *Regional Geography and its applications*. Brno (Txeck Republic). Brno (Txeck Republic): Academy of Sciences of the Czech Republic. Institute of Geonics, pp. 178-185.
16. Pallares-Barbera, M. & Vera, A., 2001. [**Economic spaces and industrial innovative milieus in the region of Berguedà \(Spain\) \(Espais econòmics i milieus innovatius industrials a la comarca del Berguedà\)**](#). *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 38, pp. 33-53.
17. Pallares-Barbera, M., et al., 2000. [**Industrial embeddedness and innovative milieu in the Berguedà County \(Spain\). \(Incrustación industrial y medio innovador en la comarca del Berguedà\)**](#). In *Innovación, pequeña empresa y desarrollo local en España*. Madrid. Madrid: Civitas, pp. 195-210.

Programari

Cap.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PCAM) Pràctiques de camp	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PCAM) Pràctiques de camp	2	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt